

جای گیری رقابتی جلبک قهوه‌ای، *Iyengaria stellata* و مرجان نرم، *Zoanthus sansibaricus* در بسترهای جزر و مدی گلی و گلی - قلوه‌سنگی جزیره هرمز

غزاله بهمنی^۱، محمد صادق علوی یگانه^{۲*}، سید جعفر سیف آبادی^۳، پرویز توکلی کلور^۴

- ۱- کارشناسی ارشد، گروه زیست شناسی دریا، دانشکده علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس، استان مازندران، نور
۲- استادیار، گروه زیست شناسی دریا، دانشکده علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس، استان مازندران، نور
۳- دانشیار، گروه زیست شناسی دریا، دانشکده علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس، استان مازندران، نور
۴- کارشناسی ارشد، گروه زیست شناسی دریا، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد بندرعباس، هرمزگان، بندرعباس

پذیرش: ۹۶/۰۱/۲۳

دریافت: ۹۵/۰۷/۲۷

*نویسنده مسئول مقاله: malavi@modare.ac.ir

چکیده:

تأثیر نوع بستر بر تراکم سطح پوشش مرجان نرم *Zoanthus sansibaricus* و جلبک قهوه‌ای *Iyengaria stellata* و شرایط رقابتی آنها در جزیره هرمز، در دو ایستگاه با تخمین سطح پوشش در ۴۰ کوادرات ۵۰ در ۵۰ سانتی متر بررسی شد. این مرجان نرم گونه غالب سواحل جزیره هرمز محسوب شده و این جلبک قهوه‌ای در اغلب ایام سال پوشش غالب جلبکی ناحیه را به خود اختصاص می‌دهد. رابطه معنادار منفی ($r = (p < 0.01) - 0.607$) در مقایسه سطح اشغال این دو گونه بیانگر شرایط رقابتی حضور دو گونه در دو منطقه بود. در ایستگاه با بستر گلی - قلوه‌سنگی حضور غالب مرجان نرم با اشغال میانگین ۶۱/۷ درصد از سطح بستر در برابر اشغال تنها ۱۶/۸ درصد از سطح به‌وسیله جلبک قهوه‌ای مشاهده شد. در حالی که در ایستگاه با بستر ماسه‌ای - سنگی جلبک قهوه‌ای با اشغال ۳۷/۸ درصد، نسبت به ۱۹/۵ درصد سطح اشغال مرجان نرم به‌صورت غالب حضور داشت. به نظر می‌رسد قابلیت رقابت بهتر *Z. sansibairicus* در جای گیری در بسترهای ناپایدار شرایط را به نفع استقرار بهتر این گونه در بسترهای گلی - قلوه‌سنگی پیش برده باشد.

کلید واژگان: ناحیه جزر و مدی، رقابت زیستگاهی، خلیج فارس، مرجان نرم، *Zoanthus sansibaricus*

مقدمه

زیست‌مندان ساکن در بستر دریاها معمولاً با الگویی ویژه در کنار هم قرار گرفته‌اند که این الگوها اغلب از عوامل محدودکننده محیطی و رقابت بر سر فضا تأثیر پذیرفته است، به‌طوری‌که جای‌گیری و تشکیل کلونی با تحول در محیط و حذف بعضی از رقابت‌گرها، تغییرپذیر می‌باشد (Levine and Paine, 1974). در مناطق بین جزر و مدی که فراوانی بالایی از زیست‌مندان مشاهده می‌شود، به‌دلیل شکل‌گیری سازوکارهای همزیستی، پراکنش و رقابت در اکتساب فضا، عموماً زمینه مناسبی برای تحقیق در این زمینه فراهم می‌شود (Sebens, 1982). رقابت بین موجودات غیرمتحرک^۱ در مناطق مرجانی شامل جلبک‌ها، مرجان‌های نرم و سخت و آب‌پاش‌های دریایی (2001; Tanner, 1995; Benayahu and Loya, 1981; Chadwick Dubinsky and Stambler, 2011; Lirman, and Morrow, 2011)، از موضوعات مورد توجه روزافزون محققان محسوب می‌گردد. رقابت، رشد و مرگ و میر موجودات غیرمتحرک را تحت تأثیر قرار می‌دهد و پویایی جمعیت آنها را دگرگون می‌کند (Chadwick and Morrow, 2011).

زوانتیدها از مرجان‌های نرم، شاخه‌گزنه‌سانان، رده گل‌وشان (Anthozoa) و راسته Zoantharia هستند که از سنگ‌ها، صخره‌ها، مرجان‌های مرده و هر جسم سختی برای چسبیدن به بستر و تشکیل اجتماع استفاده می‌کنند. بسیاری از محیط‌های آبی مناطق گرمسیری و نیمه‌گرمسیری کره زمین واجد این راسته بزرگ در کنار جلبک‌ها می‌باشند (Reimer et al., 2004). شکل و ابعاد کلونی این مرجان‌های نرم متأثر از عوامل طبیعی مانند شدت جریان آب، کدورت و مواد معلق می‌باشد (1977)

1. Sessile

(Koehl, 1981). جنس *Zoanthus* از معمول‌ترین جنس‌های راسته Zoantharia بوده که با پوشاندن و محدود کردن سطح بستر، تأثیر زیادی بر سایر گونه‌های بسترزی دارد (Suchanek and Green, 1981). گونه *Zoanthus sansibaricus* (خانواده Zoanthidae) گونه غالب از راسته Zoantharia در جزیره هرمز می‌باشد و سایر گونه‌ها و خانواده‌های این راسته به‌صورت جزئی و مقطعی در سواحل مشاهده می‌شوند (Bahmani et al., 2014).

جلبک قهوه‌ای *Iyengaria stellata* به خانواده Scytosiphonaceae و راسته Phaeophyceae تعلق داشته و در سواحل صخره‌ای جزر و مدی منطقه هند-آرام غربی، در کشورهای هند، کویت، پاکستان، پاپوا گینه نو، عربستان و آفریقای جنوبی پراکنش دارد (Silva et al., 1996) و تنها گونه شناسایی شده از این جنس در خلیج فارس محسوب می‌شود (Abbas and Shameel, 2010). در مطالعه‌ای در جزیره قشم، این جلبک سهم عمده‌ای از زی‌توده (۲/۵ گرم در متر مربع) جلبک‌های قهوه‌ای موجود در نواحی بین جزر و مدی را به خود اختصاص داده بود (Fatemi et al., 2012). دارای شکل نیمکره‌ای و خوشه انگوری بوده و در نواحی بین جزر و مدی به‌صورت چسبیده به بستر و در رقابت با سایر زیست‌مندان ساکن در بستر زیست می‌کند (Gharanjik and Rohani-Ghadikolaee, 2009).

در این مطالعه به بررسی تراکم پوشش و رقابت زیستگاهی بین گونه مرجان نرم *Z. sansibaricus* و جلبک آلی قهوه‌ای *I. stellata* تحت تأثیر جنس بستر پرداخته شده است.

مواد و روش کار

براساس نوع بستر در ناحیه جزر و مدی، ۲ ایستگاه یکی با بستر گلی - قلوه‌سنگی و دیگری ماسه‌ای - سنگی در

محلول، کدورت و همچنین شیب بستر (با استفاده از دستگاه شیب‌سنج مدل PM5 360 PC SUUNTO، اندازه‌گیری گردید (جدول ۱). از آزمون‌های t غیرجفتی و همبستگی پیرسون به‌ترتیب برای مقایسه سطح پوشش و فضاهای خالی کوادرها در دو ایستگاه و ارتباط تراکم پوشش جلبک قهوه‌ای *I. stellata* و مرجان نرم *Z. sansibaricus* در نرم‌افزار SPSS Ver. 16 استفاده شد.

جزیره هرمز انتخاب و مختصات هر منطقه با دستگاه GPS ثبت شد (شکل ۱). در هر ایستگاه کوادرات با ابعاد 50×50 سانتی‌متر به‌صورت تصادفی و با ۴۰ بار تکرار، در مناطق دارای پوشش زوانتید و جلبک قرار داده شد و عکس‌برداری گردید (شکل ۲). از نرم‌افزار CPCe برای محاسبه درصد پوشش گونه مرجان نرم، گونه جلبک و فضای خالی مورد نظر استفاده شد. همچنین سایر عوامل محیطی در دو ایستگاه شامل شوری، دما، pH، اکسیژن

شکل ۱ موقعیت جغرافیایی ایستگاه‌های نمونه‌برداری در اطراف جزیره هرمز با بستر ماسه‌ای - سنگی (۱) و گلی - قلوه‌سنگی (۲).

شکل ۲ کوادرات‌های عکس‌برداری شده از بستر گلی - قلوه‌سنگی (راست) و بستر ماسه‌ای - سنگی (چپ).

جدول ۱ عوامل محیطی در دو ایستگاه بررسی شده در اطراف جزیره هرمز

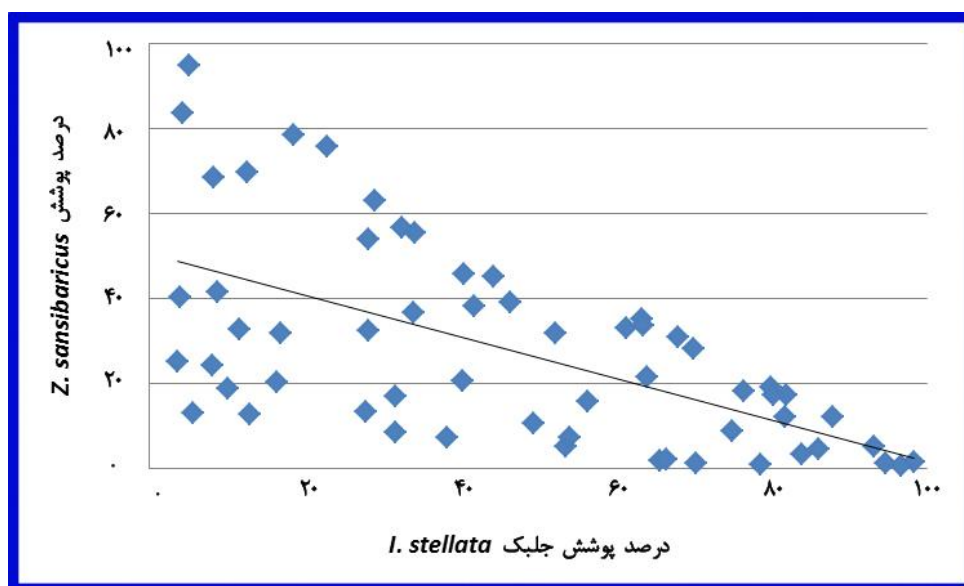
ایستگاه	مختصات جغرافیایی	دما (C°)	pH	شوری (ppt)	اکسیژن محلول (mg/L)	کدورت (FNU)	شیب (درجه)
گلی - قلوه سنگی	۲۷°۰۳'N; ۵۶°۳۰'E	۲۴/۲	۷/۹	۳۵/۸	۶/۶۳	۳۱	-۸
ماسه‌ای - سنگی	۲۷°۰۵'N; ۵۶°۲۹'E	۲۴/۶	۸	۳۶	۶/۶۱	۲۳	-۸

نتایج و بحث

نتایج ارزیابی عوامل محیطی در دو ایستگاه نشان داد که تفاوت چشمگیری در اغلب فاکتورها در این دو ایستگاه نبود اما آب در ایستگاه با بستر گلی - قلوه سنگی، کدورت بیشتری داشت.

مقایسه درصد پوشش جلبک قهوه‌ای گونه *I. stellata*

و زوانتید گونه *Z. sansibaricus*، بیانگر وجود رابطه معنادار منفی ($r = -0.607$ و $p < 0.01$) در پوشش این دو گونه در دو ایستگاه جزر و مدی از سواحل جزیره هرمز بود (شکل ۳).

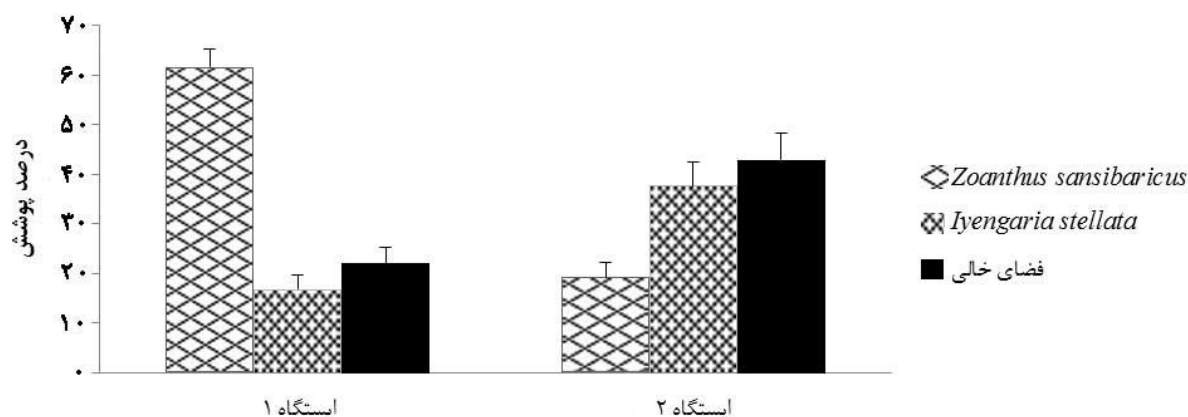
شکل ۳ نمودار پراکنش مقایسه‌ای درصد پوشش زوانتید *Z. sansibaricus* و جلبک قهوه‌ای *I. stellata* بر روی بستر سواحل جزر و مدی دو ایستگاه در جزیره هرمز.

همچنین بررسی میزان سطح پوشش نشان داد که مرجان نرم *Z. sansibaricus* با اشغال $3/6 \pm 61/7$ درصد از بستر گلی - قلوه سنگی (ایستگاه ۱) نسبت به جلبک قهوه‌ای *I. stellata* با میزان تراکم $2/8 \pm 16/9$ درصد ($M \pm SE$)، بخش عمده‌ای از سطح ناحیه جزر و مدی را اشغال کرده و در ایستگاه‌های ۱ و ۲ اختلاف معنادار مشهود بود

($p < 0.05$). این وضعیت به نسبتی متفاوت در ایستگاه ۲ با بستر ماسه‌ای سنگی مشاهده شد. تراکم جلبک قهوه‌ای *I. stellata* با میزان $4/6 \pm 37/8$ ($M \pm SE$) به‌طور معناداری ($p < 0.05$) بیش از تراکم مرجان نرم *Z. sansibaricus* با میزان $2/9 \pm 19/5$ در سطح بستر ناحیه جزر و مدی بود. مقایسه فضاهای خالی و عاری از پوشش در کوادرات‌ها

این نوع بستر برای استقرار هر دو گونه نسبت به بستر ماسه‌ای سنگی بود (شکل ۴).

بیانگر اختلاف معنادار ($p < 0.05$) در میزان اشغال سطح در دو ایستگاه بود، به‌طوری‌که فضای خالی کمتر در ایستگاه گلی - قلوه‌سنگی ($22/1 \pm 3/1$) بیانگر شرایط عمومی بهتر

شکل ۴: مقایسه میزان درصد پوشش مرجان نرم *Z. sansibaricus*، جلبک قهوه‌ای *I. stellata* و فضاهای خالی از پوشش در دو ایستگاه با بستر گلی - قلوه‌سنگی (۱) و ماسه‌ای - سنگی (۲).

جای‌گیری لارو پلانکتونی خود (Zoanthina) و همچنین توسعه اجتماعاتشان استفاده می‌کنند (Ryland, 1997; Reimer et al., 2006; Reimer et al., 2010). گونه *Z. sansibaricus* علاوه بر تأمین انرژی از جلبک همزیست درونی، برای تأمین عناصر ضروری مغذی، نیازمند تغذیه از ژئوپلانکتون به روش صافی‌خواری (Filter feeding) نیز می‌باشد (Huang 2011). بنابراین محیط مناسب زیست این جانوران در بستر، علاوه بر این‌که باید واجد تابش کافی نور باشد، باید از جریان‌های مناسب حامل ژئوپلانکتون‌ها نیز برخوردار باشد. چنین فضاهایی معمولاً در بستر محدود بوده و گونه‌های مختلف برای اشغال آن در رقابت می‌باشند.

جلبک‌های آلی در بیشتر مناطق دریایی رشدی پر سرعت داشته و تکثیر روزافزون آنها در مناطق مرجانی قابل ملاحظه است. پوشش کامل یک ناحیه به‌وسیله جلبک تنها نیازمند بستر سخت برای جای‌گیری نیست، بلکه آنها

رقابت یکی از عوامل مؤثر بر رشد، مرگ و میر و جایگزینی زیست‌مندان بستری و پویایی جمعیت آنها است و جلبک‌ها نقش پرننگی در رقابت در مناطق مرجانی مسطح ایفا می‌کنند (Tanner, 1995). زوانتیدها نیز همچون مرجان‌های سخت دارای جلبک همزیست از جنس *Symbiodinium* بوده و پاسخ آنها به شرایط استرس همچون رقابت برای فضا و نور، ضامن بقای این جلبک درون - همزیست و در نهایت بقای مرجان می‌باشد (2013 Kamezaki et al.,).

نتایج تحقیق حاضر نشان داد که تمام زوانتیدها از مرجان‌های نرم وابسته به بستر سخت از جمله سنگ و صخره و مرجان بودند که در دو ایستگاه وجود بخش‌های سنگی، زمینه‌ای مناسب برای تکثیر گونه *Z. sansibaricus* را فراهم آورده بود. به‌طور کلی گونه‌های راسته زوانتاریا و مجموع گونه‌های آن از این نوع بسترهای سخت، مرجان‌های مرده و یا حتی خرده‌های چوب برای تثبیت و

۱ به نفع این گونه پیش رفته است. هر چند جنس بستر از عوامل تعیین کننده در رقابت گونه‌ها برای جای گیری در پهنه‌های جزر و مدی محسوب می‌شوند، انجام مطالعات تکمیلی و بررسی تأثیر سایر عوامل زیستی و غیرزیستی همچون تراکم و حضور گیاهخواران، دگرآسیبی شیمیایی^۱، شدت جریان آب، تابش نور و الگوی جزر و مدی و عوامل انسانی پیشنهاد می‌گردد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان لازم می‌دانند مراتب قدردانی خود را از جناب آقای دکتر بهروز زارعی دارکی، استادیار گروه زیست‌شناسی دریا در دانشگاه تربیت مدرس ابراز نمایند.

منابع

- Abbas, A. and Shameel, M. 2010. Anatomical studies on *Lobophora variegata* (Phaeophycota) from the coast of Pakistan. *Pakistan Journal of Botany*, 42: 4169-4176.
- Bahmani, Gh., Seifabadi, J. and Alavi- Yeganeh, M. 2014. Morphological Identification of Order Zoantharia species in Hormuz island, Persian Gulf. Second national congress of Engineering, Agriculture management, Environment and Sustainable Natural Resources, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran. 570 p.
- Becerro, M. A., Bonito, V. and Paul, V. J. 2006. Effects of monsoon-driven wave action on coral reefs of Guam and implications for coral recruitment. *Coral Reefs*, 25: 193-199.
- Benayahu, Y. and Loya, Y. 1981. Competition for space among coral-reef sessile organisms at Eilat, Red Sea. *Bulletin of Marine Science*, 31: 514-522.
- Chadwick, N. E. and Morrow, K. M. 2011. Competition among sessile organisms on coral reefs. P347-371, In: Dubinsky, Z. and Stambler, N., *Coral Reefs: an ecosystem in transition*. Springer, 552p.
- قادرند بسترهای متنوعی را برای اتصال انتخاب کنند. این سطوح می‌تواند زیستی یا غیرزیستی شامل صخره، سنگ، پوسته سخت سایر آبزیان، علف‌های دریایی، ریشه مانگروها و حتی سایر جلبک‌ها باشد. تأثیرات فصلی بر دما، فراوانی عناصر غذایی و تابش نور و تأثیرات انسانی بر بار مواد معلق در آب و یا جمعیت گیاهخواران از دیگر عوامل مؤثر بر توسعه جوامع جلبکی در سواحل مرجانی می‌باشند (Dubinsky and Stambler, 2011). هر فضای خالی ناشی از آسیب دیدگی مرجان بر اثر سفیدشدگی و از دست رفتن جلبک‌های درون همزیست می‌تواند با سرعت بالایی توسط جلبک‌های آلی پوشیده شود (Hughes., 1994). در مقابل ممکن است جلبک‌ها با شرایط طوفانی از جا کنده شده و بستری سخت و خالی را برای جایگزینی لارو مرجان‌ها فراهم کنند (Becerro et al., 2006). با توجه به رابطه معنادار منفی (شکل ۱) در تراکم پوشش جلبک قهوه‌ای و مرجان نرم، شرایط رقابتی دو گونه مشهود است. براساس انعطاف‌پذیری ارتفاع پولپ در گونه‌های جنس *Zoanthus* (Reimer et al., 2004; *Zoanthus* Reimer et al., 2011)، به نظر می‌رسد گونه *I. sansibarcus* از قابلیت رقابت بهتری نسبت به جلبک *I. stellata* در شرایط بستر گلی - قلوه‌سنگی (ایستگاه ۱) برخوردار بوده است. قابلیت بالای جای گیری و رقابت در بسترهای ناپایدار در گونه‌های جنس *Zoanthus* پیش از این گزارش شده است (Rabelo et al., 2015).

نتیجه‌گیری

بستر گلی - قلوه‌سنگی و کدورت بالا بیانگر ناپایداری بیشتر شرایط بستر در ایستگاه ۱ نسبت به ایستگاه ۲ است. بنابراین با توجه به قابلیت‌های بالای سازگاری با بسترهای ناپایدار در گونه *Z. sansibarcus* شرایط رقابتی در ایستگاه

conspecificity within four previously presumed species. *Zoological science*, 21: 517-525.

Reimer, J. D., Ono, S., Iwama, A., Takishita, K., Tsukahara, J. and Maruyama, T. 2006. Morphological and molecular revision of *Zoanthus* (Anthozoa: Hexacorallia) from southwestern Japan, with descriptions of two new species. *Zoological Science*, 23: 261-275.

Reimer, J. D., Ono, S., Sinniger, F. and Tsukahara, J. 2008. Distribution of zooxanthellate zoanthid species (Zoantharia: Anthozoa: Hexacorallia) in southern Japan limited by cold temperatures. *Galaxea, Journal of Coral Reef Studies*, 10: 57-67.

Reimer, J. D. and Sinniger, F. 2010. Unexpected diversity in Canadian Pacific zoanthids (Cnidaria: Anthozoa: Hexacorallia): a molecular examination and description of a new species from the waters of British Columbia. *Marine Biodiversity*, 40: 249-260.

Reimer, J. D., Sohta A. I., and Mamiko H. 2011. New records and molecular characterization of *Acrozoanthus* (Cnidaria: Anthozoa: Hexacorallia) and its endosymbionts (*Symbiodinium* spp.) from Taiwan. *Marine Biodiversity*, 41: 313-323.

Ryland, J. S. 1997. Reproduction in Zoanthidea (Anthozoa: Hexacorallia). *Invertebrate Reproduction & Development*, 31: 177-188.

Sebens, K. P. 1982. Intertidal distribution of zoanthids on the Caribbean coast of Panama: effects of predation and desiccation. *Bulletin of Marine Science*, 32: 316-335.

Silva, P. C., Basson, P. W. and Moe, R. L. 1996. Catalogue of the benthic marine algae of the Indian Ocean. University of California Press. 1260p.

Suchanek, T. H. and Green, D. J. 1981. Interspecific competition between *Palythoa caribaeorum* and other sessile invertebrates on St. Croix reefs, US Virgin Islands. *Proc 4th Int Coral Reef Symp*, pp, 679-684.

Tanner, J. E. 1995. Competition between scleractinian corals and macroalgae: an experimental investigation of coral growth, survival and reproduction. *Journal of Experimental Marine Biology and Ecology*, 190: 151-168.

Dubinsky, Z. and Stambler, N. 2011. Coral reefs: an ecosystem in transition. Springer, 552p.

Fatemi, S., Ghavam- Mostafavi, P., Rafiee, F. and Saeed Taheri, M. 2012. The study of seaweeds biomass from intertidal rocky shores of Qeshm Island, Persian Gulf. *International Journal of Marine Science and Engineering*, 2: 101-106.

Gharanjik, B. and Rohani- Ghadikolaee, K. 2009. Atlas of the Persian Gulf and the Oman sea algae. Iranian Fisheries institute Press, 202p. (In persian).

Huang, Y. C. A., Hsieh, H. J., Huang, S. C., Meng, P. J., Chen, Y. S., Keshavmurthy, S., Nozawa, Y. and Chen, C. A. 2011. Nutrient enrichment caused by marine cage culture and its influence on subtropical coral communities in turbid waters. *Marine Ecology Progress Series*, 423: 83-93.

Hughes, T. P. 1994. Catastrophes, phase shifts, and large-scale degradation of a Caribbean coral reef. *Science AAAS Weekly Paper Edition*, 265: 1547-1551.

Kamezaki, M., Higa, M., Hirose, M., Suda, S. and Reimer, J. D. 2013. Different zooxanthellae types in populations of the zoanthid *Zoanthus sansibaricus* along depth gradients in Okinawa, Japan. *Marine Biodiversity*, 43: 61-70.

Koehl, M. 1977. Water flow and the morphology of zoanthid colonies P437-444. *Proceeding of 3rd International Coral Reef Symposium*, Miami, USA.

Levin, S. A. and Paine, R.T. 1974. Disturbance, patch formation, and community structure. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 71: 2744-2747.

Lirman, D. 2001. Competition between macroalgae and corals: effects of herbivore exclusion and increased algal biomass on coral survivorship and growth. *Coral reefs*, 19: 392-399.

Rabelo, E. F., Soares, M. d. O., Bezerra, L. E. A. and Matthews-Cascon, H. 2015. Distribution pattern of zoanthids (Cnidaria: Zoantharia) on a tropical reef. *Marine Biology Research*, 11: 584-592.

Reimer, J. D., Ono, S., Fujiwara, Y., Takishita, K. and Tsukahara, J. 2004. Reconsidering *Zoanthus* spp. diversity: molecular evidence of

Competitional settlement of brown alga *Iyengaria stellata* and soft coral *Zoanthus sansibaricus* on muddy and muddy-rubble intertidal substrate in the Hormuz island

Ghazaleh Bahmani¹, Mohammad Sadegh Alavi-Yeganeh^{*2}, Seyed Jafar Seyfabadi³,
Parviz Tavakoli-Kolor⁴

1- MSc, Marine Biology Department, Faculty of Marine Sciences, Tarbiat Modares University, Mazandaran, Nour, Iran

2- Asistente Professor, Marine Biology Department, Faculty of Marine Science, Tarbiat Modares University, Mazandaran, Nour, Iran

3- Associated Professor, Marine Biology Department, Faculty of Marine Science, Tarbiat Modares University, Mazandaran, Nour, Iran

4- MSc, Marine Biology Department, Young Researchers and Elite Club, Bandar Abbas Branch Islamic Azad University, Hormozgan, Bandar Abbas, Iran

Received: 18.10.2016

Accepted: 12.04.2017

*Corresponding author: malavi@modare.ac.ir

Abstracts:

The effect of substrates on the surface cover by the soft coral, *Zoanthus sansibaricus*, and the brown alga, *Iyengaria stellata*, and their competition condition, was compared in Hormuz Island by estimating of coverage area in 40 quadrates (50×50 cm). This soft coral (Zoanthid) is a dominant species in the island's intertidal zone and *I. stellata* is a dominant macroalgae most of the year. Significant negative correlation ($p < 0.01$; $r = -0.607$) revealed competition between the two species for settlement on the two substrates. Soft coral with 61.7% coverage was dominant vs. 16.8% for brown algae on muddy-rubble substrate, but on sandy-rubble substrate, the brown algae was dominant with 37.8% coverage vs. 19.5% for the soft coral. It seems that better competition conditions in settlement on unconsolidated substrate have some advantages for *Z. sansibaricus*.

Keywords: Intertidal zone, Habitat competition, Persian Gulf, Soft coral, *Zoanthus sansibaricus*